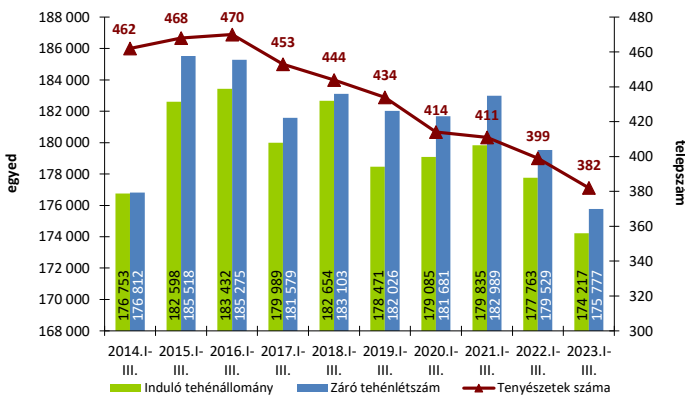
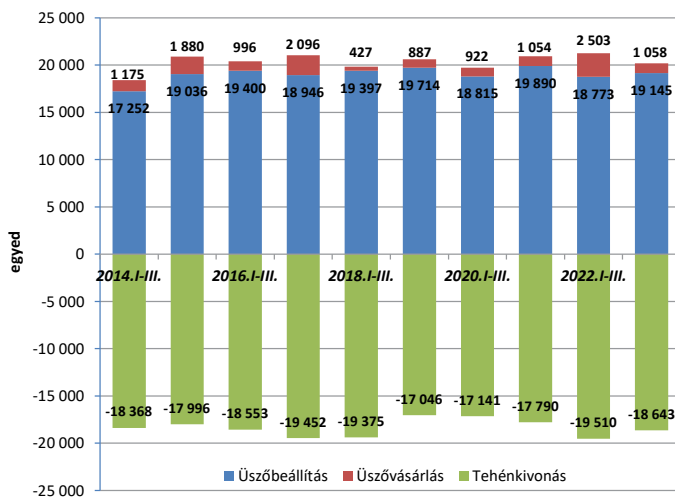

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-III. hó)

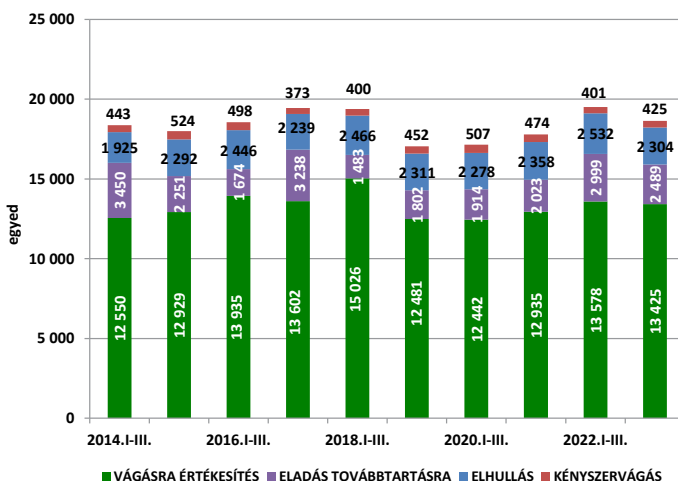
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 márciusában 17-tel (-4,3%) kevesebb volt, mint 2022 márciusában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma márciusban 1-gyel (+0,3%) nőtt februárhoz képest. Ugyanakkor 2023. március végén 3.752-tel kevesebb (-2,1%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 17,3%-kal (-80) kisebbedett, de 2014 márciusa óta a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-1.035 egyed, -0,6%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 383-ról 460-ra emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-III. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), de az állomány 2023 első három havában enyhén nőtt (+1560 egyed; +0,9%). 2023 első negyedévében a tehénkivonások száma csökkent (-867 egyed; -4,4%), és jelentősen csökkent az üszővásárlások száma is (-1445 egyed; -57,7%) de valamelyest nőtt az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma (+372 egyed; +2,0%) 2022 hasonló időszakához képest. Így 2023 első negyedévében az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

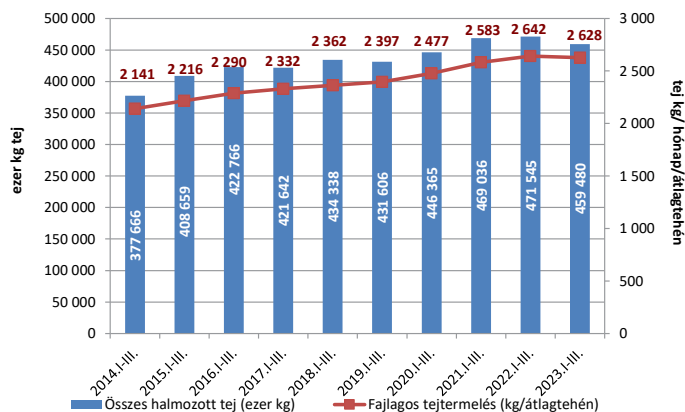
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-III. hó)

2023 első három havában az állományból kivont tehenek 72,0%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 13.425 volt), 12,4%-át (2.304 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,3%-áért (425 egyed) a kényszervágás volt felelős, a továbbtartásra értékesített állatok aránya pedig elérte a 13,4%-ot (2489 egyed), amelyek átlagos aránynak számítanak. 2023 első három havában az induló tehénállomány 7,7%-át selejтеzték, 0,2%-át kényszervágták, 1,3%-a elhullott és 1,4%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 10,7%-át vonták ki a termelésből, ami magas tehénkivonási aránynak számít az elmúlt 10 évben.

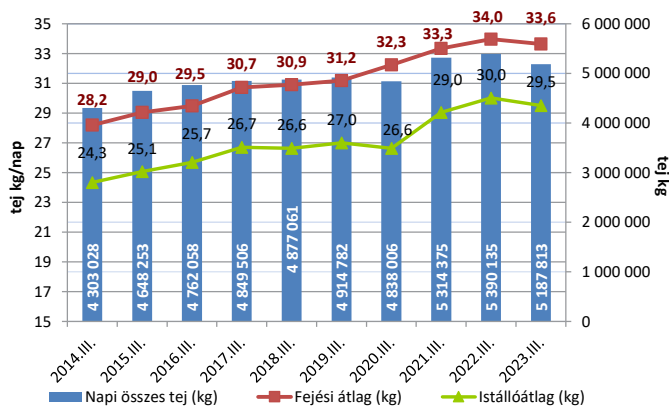

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–III. hó)

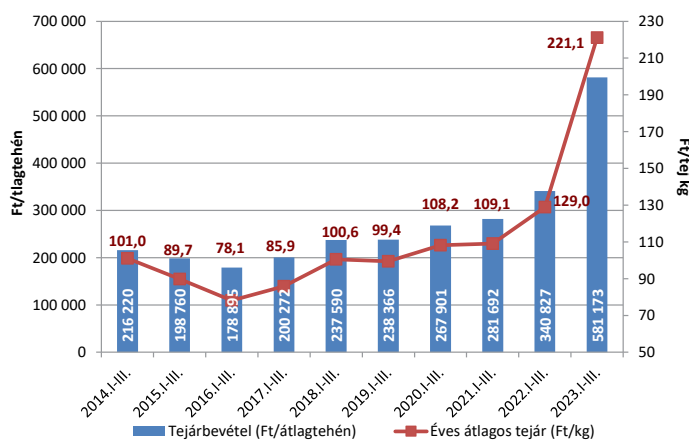
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2023 első három hónapjában csökkent (-12,1 millió kg; -2,6%) 2022 első negyedévéhez képest, és megközelítette a 459,5 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén csökkent (-14 kg; -0,5%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 márciusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 22,7%-os (!) volt (+487 kg), míg az összes halmazott tejtermelés hasonló mértékben, 81,8 millió kg-mal (+21,7%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2022. III. hó)

2023 márciusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év márciusi termeléséhez viszonyítva 5,188 millió kg-ra csökkent (-202,3 ezer kg, -3,8%). Emellett a fejési átlag (-0,34 kg, -1,0%) és az istállóátlag (-0,51 kg, -1,7%) is mérséklődött. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,885 millió kg-mal lett több (+20,6%), a fejési és istállóátlag 5,44, ill. 5,17 kg-mal nőtt (+19,3%, ill. +21,2%) a vizsgált periódusban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–III. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első negyedévében meghaladta az 581 ezer Ft-ot, 70,5%-kal nőtt 2022 első három havához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első három havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés -0,5%-os csökkenésével szemben a tej árának 71,4%-os (!) növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 168,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 22,7%-os és a tej árának 119,0%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára – a globális trendet kb. negyedéves késéssel követve – érezhetően csökkenni

kezdett, és márciusban 215 Ft/kg-os árszint körül mozgott. Ugyanakkor a nyerstej kiviteli ára gyakorlatilag bezuhant (amiben valamelyest a forint euróhoz képesti erősödése is szerepet játszott), és 140 Ft/kg alá esett, ami előrevetíti a hazai nyerstej-árak további jelentős csökkenését. Globálisan és az Európai Unióban a főbb tejtermékek értékesítési és tőzsdei árai is jellemzően tovább csökkentek vagy stagnáltak, ezáltal a tejtermékek hazai árai nemzetközi, azon belül a környező országokkal való összehasonlításban is relatíve drágábbá váltak, de számos tejterméktípus esetén már egy erőteljes árcsökkenés tapasztalható. Ebben nagyon jelentős szerepet játszik, hogy a hazai kiskereskedelmi, azon belül különösen az élelmiszer-forgalom 2023 első két havában drasztikusan visszaesett, és ennek ellensúlyozására a kiskereskedelmi láncok számos alapélelmiszer, így pl. a sajt, vaj, tejföl esetében 20–30%-os árcsökkentést hajtott végre február-márciusban. A gabona- és energiaárak csökkenése, továbbá az állami árfigyelő rendszer bevezetése mind az élelmiszerárak további csökkenését vetíti előre, ami a nyerstejára is még erőteljesebb árcsökkentő hatást fog gyakorolni.

